

PŘÍPRAVA KE SVÁTOSTI SMÍŘENÍ

Zacheus – Lk 19,1-10

ÚVOD

- Není to hledání silných stránek a pozitiv, ale hříchu. Cílem není „najít hřích i tam, kde není“, ale pohled na vlastní život a odhalení a vyznání hříchu.
- Zpytovat svědomí v prostředí přijetí (prostor modlitby je prostor přijetí Bohem).
- Pokud se člověk nad svým životem zamýšlí denně, je příprava i svátost smíření snazší.
- V případě přecitlivělosti si o tom promluv se svým zpovědníkem.
- Ve svátosti smíření – nejde v první řadě o hřích, ale o setkání s odpouštějícím Bohem.

NÁVOD NA PŘÍPRAVU

1. Vyhrad' si dostatečný volný čas někde v klidu (min. 15 minut).
2. Začni znamením kříže a prosbou o Ducha Svatého pro přípravu i pro svátost smíření.
3. přečti si 2x – 3x biblický text (setkání Ježíše se Zacheem - Lk 19,1-10).
4. Ve chvíli ticha se vžij do úryvku Bible a zamysli se nad ním. Vžij se do jeho postav. Můžeš přitom čerpat inspiraci z výkladových poznámek.
5. V klidu si projdi „oblasti přípravy“ a všechno, co vnímáš ve svém životě jako hřích.
6. Své hříchy si někam stručně poznamenej (pomůže při zpovědi).
7. Když si s něčím nebudeš vědět rady, porad' se (třeba se svým zpovědníkem).
8. Vzbud' dokonalou lítost nad svými hříchy (z lásky k Bohu). Konkrétní předsevzetí...
9. Pros Boha o sílu, o odpuštění, o požehnání pro svátost smíření. Modlitba Otče náš...

+ Možnost přistoupit ke sv. smíření, případně se domluvit s knězem...

TEXT Z PÍSMO K PŘÍPRAVĚ

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Tam byl muž jménem Zacheus, vrchní celník a veliký boháč; toužil uvidět Ježíše, aby poznal, kdo to je, ale poněvadž byl malé postavy, nemohl ho pro zástup spatřit. Běžel proto napřed a vylezl na moruši, aby ho uviděl, neboť tudy měl jít. Když Ježíš přišel k tomu místu, pohlédl vzhůru a řekl: „Zachee, pojd' rychle dolů, neboť dnes musím zůstat v tvém domě.“ On rychle sešel a s radostí jej přijal. Všichni, kdo to uviděli, reptali: „On je hostem u hříšného člověka!“ Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.“ Ježíš mu řekl: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu; vždyť je to také syn Abrahamův. Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“

(z Lukášova evangelia 19,1-10)

VÝKLADOVÉ POZNÁMKY K BIBLICKÉMU TEXTU

Tam byl muž jménem Zacheus, vrchní celník a veliký boháč.

- Kdo to byl? Co o něm víme? Vrchní celník, veliký boháč, kolaborant, vydřiduch, malé postavy, lidi mu zřejmě záviděli a neměli ho rádi, malé postavy, zakomplexovaný...
- jako takový měl určitě i spoustu hříchů... Asi nebyl moc šťastný. Proč?

Toužil uvidět Ježíše, aby poznal, kdo to je.

- Docela zajímavé – hříšník, žid, kolaborant... a chce vidět Ježíše.
- Můžeme si stejnou otázku položit i my... Toužíme vidět Ježíše? Toužíme ho poznat?
- Nebo je nám to jedno, pohoda, radši se držíme dál, aby nám to v životě moc nepomíchal, aby nám nakonec nemluvil do našeho hříchu?

Poněvadž byl malé postavy, nemohl ho pro zástup spatřit.

- Malá postava je symbol – člověk ponížený svým hříchem, s malou lidskou důstojností, malá víra.
- Někdy i nám mohou bránit v pohledu na Ježíše jiní lidé. Zacheus se s tím nesmířil.

Běžel proto napřed a vylezl na moruši, aby ho uviděl, neboť tudy měl jít.

- Ztrapnil se. Vynaložil určité úsilí. Co jsme ochotni udělat my, proto abychom se setkali s Ježíšem? Jsme ochotni uznat svou malost? Chceme se podívat „z nadhledu“?
- Zacheus byl vynalézavý. Zajímavá kombinace vlastností: touha, odhodlanost, vynalézavost...

Když Ježíš přišel k tomu místu, pohlédl vzhůru a řekl: „Zachee, pojd' rychle dolů, neboť dnes musím zůstat v tvém domě.“

- Ježíš přebírá iniciativu v setkání.
- Ježíš volá Zachea jménem. Jako by ho znal, nebo mu chtěl ukázat, že ho zná...
- Neříká: „Zachee, ty lumpe...“ vrátit ukradené, napravit křivdy... a pak... možná...
- Ježíš neodsuzuje, nemoralizuje, „zve se“ k Zacheovi domů. Dynamika: „pojd' rychle“
- Představme si, že by takhle Ježíš přišel k nám domů – do života, rodiny, vztahů, školy, práce...

On rychle slezl a s radostí jej přijal.

- Zacheus nepřijal Ježíše s rozpaky, s odporem, s lhostejností, se strachem...
- Rychle a s radostí? Proč? Že by Zacheus poznal, že jeho malost (hřích, slabost) nebrání Ježíšovi, aby k němu přišel?

Všichni, kdo to uviděli, reptali: „On je hostem u hříšného člověka!“

- ... a měli pravdu.
- Zacheovi bylo jedno, co si o něm říkají druzí... jemu šlo o Ježíše a o sebe – ne o druhé...
- Přišel Ježíš k Zacheovi, proto, nebo přesto že byl hříšný?
- Nejsme vyjímka – i k nám chce Ježíš přijít... proto že jsme hříšníci.
- Možná toužili po Ježíšovi, a on k nim nevešel – tak aspoň záviděli.

Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.“

- Zastavil se, podíval se na Ježíše, na svůj život... – Úkol i pro nás v této přípravě.
- Ježíš do něj „nehučel“. Samotné setkání s Ježíšem má moc proměnit srdce člověka.
- Pozvat Ježíše domů je riskantní – On totiž opravdu chce přijít a přijde.
- Náprava života je DŮLEŽITÁ – neznámá to, že se na všechno zapomeno. Konstruktivní řešení problémů s Ježíšovou pomocí.

Ježíš mu řekl: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu; vždyť je to také syn Abrahamův. Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“

- I my potřebujeme spasit...
- Hledání, uzdravení, spasení Božích synů a dcer, kteří „zahynuli“ – vůle a práce Boha.

OBLASTI PŘÍPRAVY

Podle desatera...

1. Vztah k Bohu

Jak vypadá moje víra v jednoho Boha? Věřím v jeho všemohoucnost? Věřím v jeho dobrotu? Věřím v to, že mě Bůh má rád?
Nestojí v mém životě na místě Boha něco jiného? Neudělal(a) jsem si z něčeho modlu? Nevěnoval(a) jsem se magii, okultismu, spolupráci se zlem? Nevěřil(a) jsem pověrám? Není pro mě má víra pouze záležitostí mého volného času? Modlil(a) jsem se každý den? Za sebe, za svou rodinu, za své blízké, za ty kdo to zvlášt potřebují? Byla má modlitba rozhovorem s Bohem? Chválím Boha a prosím Boha za záležitosti mého života? Četl(a) jsem každý den Boží slovo? Zpytoval(a) jsem denně svoje svědomí? Vzdělával(a) jsem se ve věcech víry? (*duchovní čtení, katecheze, společenství...*) Prožívám církev jako společenství? Přispěl(a) jsem něčím společenství církve na její potřeby? (*služba, jiné prostředky...*)

2. Vztah k Božimu jménu

Vážím si Boha a své víry? Nestyděl(a) jsem se za ně? Jak vydávám svědectví Bohu? Nemluvil(a) jsem o Bohu a svatých věcech nějak potupně nebo lehkovážně? Neurážel(a) jsem Boha ve hněvu nebo zoufalství? Nevyslovoval(a) jsem Boží jméno jako zlovyk?

3. Vztah ke svátečnímu dni

Jak prožívám neděli – je pro mě odlišná od jiných dní?
Je pro mě neděle den, kdy uctívám Boha a věnuji se mým blízkým?
Slavil(a) jsem každou neděli s církví Eucharistií (mši sv.)?
Nedělal(a) jsem v neděli nějakou těžkou nebo placenou práci bez objektivní nutnosti?

4. Vztah k rodině

Vážím si svých rodičů – projevoval(a) jsem jim úctu, lásku a vděčnost?
Nebyl(a) jsem vůči nim nelaskavý(á), drzý(á), nevďečný(á)? Pomáhal(a) jsem jim? (*Pro dosud nedospělé: Poslouchal(a) jsem své rodiče?*)
(*Pro rodiče: Věnoval(a) jsem denně čas svým dětem? Byl(a) jsem při ukládání trestů umírněný(á) a spravedlivý(á)? Vedl(a) jsem je k životu víry? Respektoval(a) jsem jejich přiměřenou svobodu? Neřešil(a) jsem rodičovské nebo manželské spory před dětmi?*)

5. Vztah k životu

Neškodil(a) jsem svému životu nebo životu někoho jiného? Neškodil(a) jsem svému zdraví nebo zdraví někoho jiného? (*drogy, alkohol, násilí...*)
Vážím si každého lidského života? Nezabýval(a) jsem se (sebe)vražednými myšlenkami? Respektoval(a) jsem důstojnost života u sebe i u druhých lidí? (*ponižování, mučení, zneuctění...*)
Nemám nějaký podíl na potratu nebo eutanázii? (*úmyslem, slovem, skutkem...*)
Netrápil(a) jsem své okolí? (*náladovost, mstivost, žárlivost, vyhrožování...*)
Neživil(a) jsem v sobě nenávisť? Umím a chci odpouštět?
Nebyl(a) jsem líný(á)? Jak využívám svůj volný čas? Dokážu odpočívat?
Neutápěl(a) jsem se v sebelibosti?

6. a 9. Vztah k sexualitě

Vnímám svou sexualitu jako Boží dar pro můj život?
Jak prožívám svou sexualitu? (*nečisté myšlenky, pohledy, zábava, slova, skutky*)
Vyhýbal(a) jsem se blízké příležitosti k hříchu?
(*Pro manžele: Žiji v manželství uzavřeném před církví? Jsem svému životnímu partnerovi věrný(á)? Neodmítal(a) jsem ze sobeckých důvodů početí dítěte? (antikoncepce) Pečoval(a) jsem o to, aby náš intimní manželský život byl společně prožitou radostí a prohloubením lásky? Naplňuji svým životem obsah manželského slibu?*)

7. a 10. Vztah k majetku

Neukradl(a) jsem něco? Nelpím na nějaké věci, která není pro můj život směřovatelná a která mi škodí?
Přeji druhým lidem dobro? Nezavídal(a) jsem?
Pamatoval(a) jsem (podle svých možností) na ty, kdo mají nějakou nouzi?
Byl(a) jsem k druhým lidem spravedlivý(á)?
Vrátil(a) jsem vypůjčené peníze, věci?
Nebyl(a) jsem lakomý(á)?

8. Vztah k pravdě

Nelhal(a) jsem? Nepomlouval(a) jsem někoho? Nepřísahal(a) jsem křivě?
Nemluvil(a) jsem o druhých zbytečně za jejich zády?
Nepodváděl(a) jsem? Nemluvil(a) jsem sprostě? Nedával(a) jsem někomu pohoršení?
Plním poctivě své „stavovské“ povinnosti? (*práce, rodina, studium...*)
Respektoval(a) jsem autoritu představených?
Nebyl(a) jsem nespravedlivý(á) k podřízeným?
Nebyl(a) jsem pyšný(á) a ješitný(á)? Nesváděl(a) jsem někoho ke hříchu?
Neztrpčoval(a) jsem bližním život bezohlednými řečmi o jejich chybách, zbytečným posuzováním?
Dokážu prožívat radost a naději v Bohu? Nejsem pesimista?
Hledám své osobní povolání?

Co dalšího vnímám ve svém životě jako hřích? ...

+ *Vzbuzení lítosti nad hříchy...*